

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ виносить
на цілий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . . 1 „ — „
для заграниці 20 рублів або
40 франків.

Поодинокі члени по 6 кр.
в бюрі газет Л. Горюча в
Чернівцях, ул. головна ч. 17.

ВИХОДИТЬ

щодня крім неділь і ру-
ських свят о год. 5. по пол.

Редакция і Адміністрация
„Буковини“ находит ся в
Чернівцях (ул. Петровича
ч. 2.)

Оголошення приймає ся за
оплатою 6 кр. від стрічки;
а в „Надісланім“ по 10 кр.
від стрічки.

БУКОВИНА

Ще дещо про ревізію катастру грунтового.

II.

Виказавши безпідставність і брехли-
вість статті в Buk. Post, позволю собі те-
пер навести деякі дані, котрі ще доклад-
нійше покажуть, як дуже не в міру обтя-
жені податком північні повіти, і як конче-
но треба усунути кривду тих повітів в
оподаткованню.

Після поміру і оцінки землі при по-
свідній регуляції катастру грунтового
1881 р.)

Маєм на Буковині:	Катастральний дохід від того обчислено:
рілі (поля) 288.351 ha	1,346.196 зр.
огородів 8.152 „	81.142 „
сіножатий 132.552 „	268.246 „
толік 105.504 „	125.367 „
полонин 25.038 „	17.528 „
лісів 451.195 „	268.065 „
ставів і мочарів 968 „	3.849 „

До купи 1,011.760 ha*) до купи 2,110.393 зр.

Після того припадає податку грунто-
вого

на рілю 305.587 зр. 49 кр. т. зн. 1 зр. 06 кр. на ha
„ огороди 18.419 „ 23 „ „ 2 „ 26 „ „ „

*) Числа подані мною в вічевім рефераті
відносять ся до року 1895-го, для того трохи
відмінні від тих чисел, бо за той час такої зем-
лі, від котрої платить ся податок, прибуло.

сіножати 60.901 зр. 84 кр. т. зн. — зр. 46 кр. на ha
„ толоки 28.458 „ 32 „ „ — „ 27 „ „ „
„ полонини 3.978 „ 86 „ „ — „ 16 „ „ „
„ ліси 60.860 „ 77 „ „ — „ 13 „ „ „
„ стави, моч. 873 „ 72 „ т. зн. — „ 90 кр. на ha

Що-ж тоті числа нам говорять? Ось
що! Ми вже перед тим вираховували, що в
Кімполунескім повіті припадає на 1 ha пе-
ресічно 11 кр. податку. Тепер бачимо, що
пересічний податок від 1 ha ліса є 13 кр.
Коли-б отже цілий Кімполунеский повіт був
одним лісом, то і в такому випадку можна-б
сподівати ся, що платити повинен бодай
пересічну суму від лісів т. зн. 13 зр. за
1 ha, а прецінь помімо того, що там окрім
(64%) лісів є ще і рілі 0.99%, сіножати
17.4%, огородів 0.12%, толік 1.5%, поло-
нини 5.5%, він платить лиш 11 кр. від ha!
За те Кімманьский і Заставнецкий повіт
платить від своєї землі мало що менший
податок, як пересічна сума від огородів,
так як би ту були самі огороди!

Додати до того треба, що при уложе-
нню катастру ліси у нас і без того так
низько отаксовано як ніде (винявши одну
Дальмацию), бо коли на Буковині пересіч-
ний чистий дохід від морга ліса обчислено
на 34 кр., то в сусідній Галичині виносить
він 63 кр.! Чим же наші ліси гірші від
галицьких лісів?

Гадав биць, що чейже малу пересічну

суму податку від лісів міг би лісестий по-
віт платити, але і то ні, і того той повіт
не годен! Се дуже дивно! Таж ліси ста-
новлять тепер підставу одинокого буковинь-
ского великого промислу! А кілька трачок
в Кімполунескім повіті? Так далі не може
бути. Ми мусимо домагати ся, щоб підви-
шено тарифу доходу від лісів а знижено
єї від рілі. Не тільки ми се кажемо, що
ріля занадто податками обтяжена, але се
сказано і в справозданню комісії ради дер-
жавної.

Ціла хіба нашого катастру грунтового
лежить якраз в класифікаційних тари-
фах, і на те тепер є ревізія, аби їх попра-
вити. Пригляньмо ся ближше тим тарифам,
то побачимо, що там устачовлено чистий
дохід

I. кл. в Кім. пов.	I. кл. в Кімпол. повіті.
від рілі 8 зр. 50 кр. . . .	2 зр. 90 кр.
„ сіножати 9 „ 25 „	3 „ — „
„ огород. 11 „ — „	3 „ 50 „
„ толоки 4 „ 50 „	1 „ 40 „
„ полонин — „ — „	— „ 85 „
„ ставів 4 „ — „	— „ — „
„ лісів 2 „ 50 „	— „ 40 „

Додаймо ще до того, що в Кімполун-
ескім устанавлено від ліса далі таку тари-
фу чистого доходу, що пр. від морга ліса
V-ої класи почислено лиш 10 кр., VI-ої
класи — 6 кр., VII-ої кл. — 4 кр., а
VIII-ої кл. — 2 кр.! Виходить на таке, що

17)

ЦАРІВНА.

Оповіданє

Ольги Ксобилянської.

(Дальше).

V.

Тиха, ясна ніч зима.

Сніг уклад ся білісньким покривалом на
землю. смереки на горах, обвислі інеем, обвиті
мракою, дрімають. Тихо, ледви чути жите. Зій-
шовний місяць уніває ся величавим спокоюм.

Всі сплять.

В моїй світлиці горить світло. Пишу.

Орядин повернув до дому. Одержавши зві-
стку про спадщину прибув, щоби перебрати єї,
і щоби спізнати по брудній, деморалізуючій бор-
бі, що підтяла его моральні і фізичні сили. „Я
пробував всього“ оповідав він „до мінімум, що-
би добити ся до мети. Ще не добив ся до неї,
ще далеко, а сили майже вичерпані. Се маю вам
завдячити.“ Так говорив до надлісничих. Ніхто
не чинив ему закиду, ніхто не докоряв ані од-
ним словом. „Не сміли“ казала насмішливо Зоня.
В его цілій істоті було стільки відпорности, стіль-
ко мовчання наказуючого, що ніяк було у него
жадати оправданя.

Що ему маєток дістав ся, не врадувало его
надто. Казав, що навіть не зробило на него
глибшого вражіння, що так уже збайдужів. Так
само остав ся байдужним, коли ему надлісничий
заявив, що віддасть ему і другу половину гро-
ший, котрих він, Орядин, зрік ся. Що ему їх не

потрібно, а ему молодому, що має ще тільки бо-
роти ся, здадуть ся. Він пронизав старого очі-
ма, і усьміхнувшись згідливо, сказав, що добре,
що прийме їх.

В перших днях по своїм приїзді не вихо-
див майже з дому. Годинами пролежував неру-
хомо на отомані, підложивши під голову руки та
вдивившись у супротивне вікно або в що
небудь.

Чи роздумував над дальнім житєм, над
своею будучиною, чи над спадщиною, що ді-
сталась ему так легким способом і могла не одно
змінити на добре, чи над чим иньшим, ніхто не
знав. Ніхто й не допитував ся. „Також не смі-
ли“, мовила Зоня...

У дві неділі по его повороті відбула ся
між ним і Зонею „буча.“ Лена, котра, як і всі
прочі, тепер для мене настроєна ласкаво, ді-
лить ся зо мною кождою своею думкою. Она бу-
ла свідком тої сцени. Балакалось між иньшим
о деяких знайомих і мимовільно перейшла бесіда
на мене, при чім він довідав ся о моїх заручи-
нах з Лорденом.

„Хто, хто виходить за Лордена?“ спитав.

„Наталка!“

„Наталка?“ А по малій задумі додав: „Ага,
она! Верковичівна!“

„Она. Адже ти єї знаєш?“ закинула Зоня.

„Знаю, знаю!“ відповів змішавши ся. А по
хвилі додав з глузом: „Отже она виходить за
него! ну-ну!“

„І що-ж на тім дивного, Василю?“

„О, дивного властиво нічого; хіба лиш те,
що она не здавала ся мені одною з тих, що ви-

ходять за перших ліпших, які їм навинуть ся.
Впрочім всьляко буває на світі!“

„Она не конче хотіла за него йти.“

„Але таки виходить!“

„Так за кого-ж було йти?“

Він не відповідав зараз. „Вже за кого не-
будь иньшого, лише не за него.“„Так! то могла була ждати без кінця.
О скільки я знаю, то єї не сватав ніхто.“Він спаленів. „І звідки-ж ти то так добре
знаєш?“ питав насмішливо. „Чи она перед
тобою сповідала ся?“„Передо мною не треба сповідати ся. Я
знаю тут всіх, що могли би женити ся, а ті не
взяли-б єї. Прочі-ж то голодники, Василю!“„Се ти на мене!“ звернув ся до неї бистро
і очі в него загоріли.„Бог з тобою, Василю!“ боронилась дівчи-
на, чимало зчудована его гнівом. „Ти прецінь
не сватав єї ніколи!“Він знов почервонів, немов его хто окро-
пом поспинав і відвернув ся від неї до вікна,
в тій. Трохи згодом спитав: „Яка она?“

„Хто такий?“

„Ну, адже она, она!“

„Ага, Наталка! Та як то, Василю, яка
она?“„Чи щаслива? І чи любить его також
„страшно“? І розсміяв ся чогось...“„Не знаю, чи любить. Сумніваю ся навіть,
чи щаслива. Правда, Леночко? Від заручин ста-
ла якась дика, навіть змарніла.“„А яка була перше?“ І его очі синили
ся вижидаючо на Зониних устах.

125 моргів кімполунського ліса треба на те аби мати такий дохід, як з одного морга ліса в Кіцманьскім повіті! Або чи се справді так, щоб морг ліса в Кіцманьскім повіті давав менше-більше такий самий дохід як морг поля або сіножати в Кімполунскім? Або щоб із морга ставу Ставчанського був більший дохід (4 зр.), як із морга *огорода* в Кімполунгу (3 зр. 50 кр.)?! Якось мені не дуже хоче ся в непогрішність тих тарифів вірити.

Ще більше впадають в очи нерівномірності в оподаткованню; коли зіставимо поодинокі громади до купи. Нічо так вимовно не промовляє, як отсі числа: Податку від одного гектара платять ся нерівно:

В Шипоті прив.	зр.	5 кр.
„ Брязі ^{*)}	10	„
„ Валепутні	12	„
„ Красна-Ільскім	12	„
„ Бергометі н. Сер.	12	„
„ Комарівцях	18	„
„ Чудині	24	„
„ Горіш. Вікові	33	„
„ Білії	37	„
„ Доліш. Вікові	38	„
„ Терешенях	45	„
„ Нов. Фратівцях	54	„
„ Стар.	1	11
„ Репужинцях	1	23
„ Раранчи	1	32
„ Товтрах	1	32
„ Кисилеві	1	47
„ Заставні	1	71
„ Брідку	1	79

Цікаво було-б оттак обрахувати всі громади буковинські, але ми подаємо лиш отсех кілька примірів. Може би „покликаний муж“ зволив пояснити се, яким то чином стало ся, що в Красна-Ільскім, в Бергометі н. Сер., в Шипоті земля не несе навіть пересічно-го доходу від лісів або полонин! Заразом може би і на те дав відповідь, чим так дуже ріжнить ся земля в родючій долині

*) Там найбільша трачка на Буковині!

ріки Сучави (в Білії, в Горіш. і Доліш. Вікові, в Нов., а навіть і в Стар. Фратівцях) від Кіцманьских та Заставнецьких мочароватих горбів, що там дає вона лиш такий пересічний дохід, як толоки або сіножати, а далеко менший, як стави?! — Я виджу тут *разачі* нерівномірности в тарифах і думаю, що при теперішній ревізії катастрофу повинно-б ся їх усунути.

Тепер пригляньмо ся ще деяким цікавим числам. Землі всеї, від котрої треба платити податок, є у нас на Буковині, як сказано, 1,011.760 *ha*, а податок від неї виносить 479.080 зр. 23 кр., так що пересічно на 1 *ha* припадає податку 47 кр. Зваживши се, бачимо, що повіти Кімполунський, Путилівський, Радовецький, Вижицький, Сторожинецький, Гурагуморський і Солька, отже 7 повітів на Буковині платять далеко менше від 1 *ha* податку, як є пересічна сума 47 кр., т. зн. вони є *пасивні* і живуть з других; за те повіти: Становецький, Серетський, Черновецький, Сучавський, Садагурський, Заставнецький і Кіцманьський — отже знов 7 повітів платять далеко більше як по 47 кр. від *ha* (Кіцманьський і Заставнецький більше ніж в трое тільки!), т. зн. тоті повіти є *активні*, платять за себе і за других. Коли-ж приглянем ся ближше тим повітам, то бачимо між пасивними повітами 5 (переважно) волоских а 2 рускі повіти, а між активними 6 (чиство або переважно) руских а 1 волоский повіт. Мимоволі насуває ся питане, чи в тій самій мірі, як податки, розділені у нас і права. Кождий обізнаний з нашими краєвими обетавинами знає дуже добре, що якраз протилежно! Русини, що і числом більші і податків дають більше, всеюди мусять стояти при порозі, коло стола засіди Волохи. Ба, скаже мені один або другий, що в рускій часті Буковини є дідичі волоскі, і що проте в податках з руских повітів є і волоскі гроші. Я не перечу, але з другого боку я готов кождої хвилі перевести доказ, що *всі* дідичі волоскі з *цього* краю до купи платять не більше по-

датку, як яких 40.000 зр., се-ж така сума, що не дуже паде на вагу, і що нею не дуже можна чванити ся. Але таке то у нас вже завело ся, що дехто горлає в справах краєвих за 100 зр., хоч ему належало-б ся лиш за одного цілого лева отворити рот. Се лиш так мимоходом най буде сказано.

Наше жадане є, аби по справедливости розложено тягарі податкові, а при ревізії катастрофу ґрунтового до того найліпша нагода. Коли ми освідомляємо нарід з важністю сеї хвилі, то дїє ся се з любови і привязанности до краю. Може з сеї нашої роботи вийде таки якийсь хосен для краю, а сего ми найбільше бажаємо. Ми раді не допустити до того, щоб для північної часті Буковини задля нерівних тягарів настали такі часи, що люди покидали-б рідну землю, рідний край і йшли в світ за очи. Таке нещасте, яке тепер бачимо в Галичині, страшно горячку еміграційну, хотіли-б ми від Буковини тим чином відвернути, а позначки єї вже і у нас проявляють ся. Робимо се з почуття обовязку, яко послаи і заступники народні, і ніякі напасти „покликаних мужів“ нас в роботі для добра краю не спинять. Думаю, що отсі замітки, не лишать ся без хісна і для „покликаних мужів“, нехай лиш з увагою собі їх прочитають.

Др. Стефан Смал-Стоцький.

Загранична політика Австрії.

На засіданню бюджетової комісії австрійської делегації з дня 9-го с. м. мав міністер заграничних справ ґр. Голуховський свій експозе про заграничну політику. Бесідник підніс, що в минулим році займали європейську дипломатию переважно розрухи в Македонії, а не менше також поважні винади в Малій Азії.

Македонські розрухи, що появлялись зночатку лише ту і там, найшли відгомін в Болгарії, де широко розгалужена організація могла легко викликати вибух руху, котрий би обняв

„А яка-ж би? Она поводи́ла ся завжди так, мов би була чимсь диншим від нас. Чи не так, Леночко? Тепер стала ще дражлива, уста в неї як би забули усміхати ся, стала от н. пр. — *ragdon* — як ти.“

„А проте все рішила ся за него вийти!“ повторив знов. „Шкода єї!“

Зоня усміхнула ся жартовливо. „Так бери ти єї, коли тобі єї так жалі!“ промовила. „Тепер маеш уже господарство, і лише жінки тобі бракує!“

Ух! як він на ню видивив ся, а очи як заіскрили ся в него. „Не глазуй собі з мене!“ казав. „Знай, я тепер не до жартів настроєний!“

„Так я настрою тебе до них!“

„Пильнуй себе! Вже ви мене так настроїли, що я змарнував свої сили!“

Зоня спалахнула. „То ми тому винні?“ накинула ся. „Ох! се славно! Ми може також винні, що ти в карти грав і пропускав гроші!“

„Не ваші гроші пропускав я!“

„Ні, але чужі!“

Він став білий мов сніг і зближив ся до неї. „Ти відки се знаєш?“ спитав, а очи в него так і горіли.

„Знаю!“

„Хто тобі казав?“

„Той, хто знав.“

Він мов збожеволів з лютости чи з чого. На столику коло него стояла цінна ваза. Сівхопив він і кинув об землю так, що розтріскала ся на дрібні кусні. „Так!“ сказав опісля несвоім голо сом.

„Ти!“ звернула Зоня і заціпила собі.

„Сего я тобі ніколи не забуду!“ сказав він.

„О, я знаю, я знаю дуже добре, що ти казав ся, почувши правду. За ню ти готов і мети ти ся!“

„Ти не маєш наглядати моїх учинків!“

„Наглядати ні, але свої думки про тебе вільно мені мати, і я скажу їх навіть тобі прямо в лице. Ти слабодух помімо свого таланту і енергічного поведєня; а по друге ти забрукав ся морально і тому не поважаю тебе так, як давнійше!“

Він розсміяв ся вимушеним сміхом, а опісля сказав: „Де моя провина, і в чім проступок супроти себе самого, тямлю аж надто добре, і я сам для себе справедливий судя. Але ви, що не бували ніколи людьми, ви понхали мене на ту собачу дорогу, на котрій я на вашу думку „забрукав ся“. Та пождіть, „колись“ поклонитесь же мені, але тоді я і в вас найду хиби. Ви лицеміри!“

Зоня тремтіла від зворушення.

„Се подяка, Василю, за ту поживу, що тобі мій батько подавав?“

„Трійла подавав!“

„Ти негіднику невдячний! Я мала тебе за чеснішого чоловіка, хоч сперечала ся з тобою так часто! Тепер я тобі сеї обиди не забуду!“

„То не дражни мене!“ говорив погаслим голосом. „Як би ти знала, кільки я всего пережив, то ти була би ліншою для мене!“

„То гамуй ся; на те дав Бог розум.“

„В мене нема бабського сумління!“... І змі-

ривши єї зневажливо очима, вишов з кімнати, гримнувши за собою дверми.

„Видиш, який став?“ говорила Зоня. „Ми аж на лицемірів виванесували. За те він став культурнішим. Давно вірив ще хоть в ідеали, а тепер!“... І не докінчила, скрививши уста згірдно...

Отже на его думку я не мушу замуж виходити за Льюдена, а коли виходжу, то видко з того, що я буденна легководушна особа.

Нехай і так! Може правда і по его стороні. Але чим стоїть він висше від мене, якою силою? „Беззвзглядністю?“ як сказала ще Зоня, чи своїм „сильним сумлінням?“... Вирочім мені тепер все байдуже, що хто, а навіть що і він про мене думає, чи добре чи зле. Для мене головна річ та, що я сама з себе незадоволена, не можу себе поважати, як повинна. Я немов пережила ся. Ох, як пусто, нудно, як гупо! І ми обоє любили ся!

На силу винхали мене до Маєвских з якимось шитвом, хоть як я випрошувала ся. З ним не хотіла я подибати ся. Вкінці пішла, з гордим — сама не знаю, від чого — усміхом на устах. Тільки вступила в хатні сїни, як серце в мене нараз затовкло ся сильнійше і я на цілім тілі задрожала як би перемерзла. Так, се тому, що бояла ся чомусь побачити ся з ним, хоть говорила собі неустанно, що він не обходиться мене нічого, що не люблю его вже. І дійсно, вже як я в посіднім часі думала і відчувала, то чувство любови не находило в мо-

всі держави балканські. Завдяки австро-угорській ініціативі прийшло до спільної маніфестації всіх держав, котрі підписали берлінський трактат, а та маніфестація зробила кінець шаленому рухові. Вже по кількох тижнях можна було констатувати позитивні наслідки тої акції.

Рівно-ж позитивною зі становища європейського мира показала ся в справі вірменської згоди держав, а старання о таку згоду допровадили до доброго результату. Первісно ми помімо симпатії для християнського населення Малої Азії не хотіли брати участі в акції, котру провадили Англія, Франція і Росія, бо — поминувши вже іншіх взгляди — не сподівали ся ми значного наслідку дипломатичних заходів, які мали ся поробити, а скорше передчували ми їх некорисні наслідки для Вірменів. І дійсно. Признані Туреччиною реформи остали ся мертвою буквою, а з другої сторони допровадили до знаних розбоїв. Найліпші наміри султана розбили ся о непоборимий упір турецької адміністрації, пересяклої в багатьох взглядах гнилою. Саме в хвили, коли треба було як найбільшій однодушності трьох великих держав, котрі провадили акцію, закрало ся непорозуміння що-до средств, яких треба би ужити. Суперечності заострили ся до того степені, що небезпечність одностороннього поступованя, а через те також виведення цілого східного питання, була що раз грізнійша.

Розуміючи далекосяглість тої небезпечності, залишив австро-угорський кабінет дотеперішню резерву і его то ініціативі а разом любови мира інших держав треба приписати, що справа стратила свій острій характер.

Всі держави прийняли засаду отверто висказати, що бажають досягнути однодушності. Від тої хвили старали ся держави позітати на занятім раз поли і взаємно пильнувати того, аби жадна з них не спроневірила ся своїм поступованем засаді однодушності і солідарності. Австро-Угорщина вже тоді прислужила ся інтересам мира, коли заявила неохитну постанову, удержати на балканському півострові status quo. Здає ся нам, що маємо право домагатися ся також вдячності і узнання від Туреччини. Коби то узнання обявило ся в ширших стараннях Високої Порти, аби втворити в турецьких провінціях зносимі відносини і видати такі зарядження, котрі могли би усправедливити довіре Європи в животність турецької держави! Коли се не наступить, тоді і найліпші приятелі Туреччини, до котрих і ми належимо, не могли би її охоронити перед остаточним упадком.

Описля перейшов міністер гр. Колуховський до обговорення відносин між нашою державою а іншими, і підніс в першій лінії взаємне до-

віре і щире порозуміння з Німеччиною. Тоті відносини стали ся майже другою натурою обох держав. Бесідинник виступив при тім против тих, котрі хочуть добачити ослаблене тих відносин. Наші відносини до Німеччини є сьогодні сильніші, як коли небудь перед тим; відчуваємо взаємну потребу остати ся в неустійнім порозумінню у всім, що дотикає міжнародних справ, а завдяки порозумінню з німецьким кабінетом сподіваємо ся також сповнити задачі, які поставив собі тридержавний союз.

З тими, котрі промавають за іншим угрупованем держав, не хоче міністер спорити, чи теперішня комбінація, до котрої належимо, ліпша чи гірша від сеї, якої они бажають. Однак знаю одно напевно, — сказав міністер — що група тридержавного союзу видержала знаменито пробу. А ми в скромности вдоволяємо ся тим, що знаменито.

Рівно сердечні і повні довіри наші відносини з Італією. Міністер висказує глибоке співчуття і найщиріші симпатії для італійської армії в Африці.

(Кінець буде.)

НОВИНКИ.

Чернівці, дня 11-го червня 1896.

Пригадуємо, що в неділю, дня 14-го с. м., відбуде ся прогулянка тов. „Союз“ на Цецину. Виїзд з „Народного Дому“ о год. 2-ій пополудни. Білет фамільний для 5 осіб коштує 4 зр.

Є. В. Цісар дарував громаді Дерезицям, дрогобицького повіта, суму 100 зр. на сплату довгу на будову церкви.

Папські відзначення. Папа Лев XIII. іменував в перемиській єпархії крил. Войтовича своїм прелатом, а крил. Волошинського і самбірського пароха і декана Щавинського шамбелями.

Електрика. Минувшого тижня, перебрала електрична спілка в Чернівцях машини і кітли в свій заряд. Фаховці признають, що машини з праскої фабрики спілкової дуже добрі. Досі в Чернівцях заведено 3360 жарових ламп, з них припадає 527 на міський театр, 512 на освітлене міста, а 2315 на освітлене приватних домів. Обчислено, що всего потрібно 6000 жарових ламп. Коли зваяжить ся, що небавом буде заведено електричне освітлене в резиденції митрополічій, правительстві, палаті краєвій, школах і т. д.,

уста упрямо студені. Повік не підводив ані разу: так само, видко, не бажав і уст отворити.

Мене обгорнув якийсь сором. Ціла его істота свідчила мені чомусь наглядно о тім, що за цілий час роздуми не занимали ся его думки ані разу мною. Що між ним а мною виросла якась межа, що тое, що між нами зайшло, затерло ся безслідно, і що було би смішно натякати на якісь звязи між ним а мною. По нїм було се видко. Я соромилась своєї вірності і відчула, що она не була потрібна.

Чи може я помиляла ся? Може.

Здавав ся по трохи пережитим, але в его істоті було щось незалежне, щось сміле, безоглядне. Ах, се були наслідки его „сильного невражливості“ сумління! говорила я до свого серця, вотре поборювало всі сумніви одним замахом. Оно визирало з цілої его істоти, і надавало ему ціху сили і рішучости. Я чула ся просто „гнукою“ перед ним.

Вражине, котре зробив на мене тепер, коли я на силах так підпала, було надто сильне, щоб я могла его в одній хвилі перемогти; тому сиділа я так само мовчки, як він. Лише Зоня, прудка і говірлива, щебетала по своєму і втягала зручно всіх по черзі до розмови.

(Дальше буде.)

то дуже мало припаде для самого міста. Лише купці якісь не спішать ся з замовленням електричного освітлення, а то з тої справедливої причини, що его заведене дуже дороге. Они вичікують ліпших часів, коли буде дешевше. То справді було би потрібне.

3 кругів адвокатских. Адвокатский кандидат др. Евгений Горн, концієнт в адвокатській канцелярії свого батька д-ра А. Горна в Чернівцях, іменованний оборонцем в справах карних.

Відозва до всіх австрійських Товариств асекураційних на жите! Виконуючи ухвалу попередних загальних зборів Товариства „Закомарска Правда“, відзиваєм ся отсім до Світлих зарядів всіх австрійських Товариств обезпечення на жите з уклінною просьбою, щоби зволіли подати свої заявленія: А) Під якими полєкшами: а) що-до посвідчень о стані здоровля, б) що-до висоти премій, — Б) під якою особливою обезпечкою що-до цілковитої неоспорности поліси, — Г) при оплаті одноразової (раз на все) премії, — готові приймати обезпечення на жите сільського народу і то в сих двох родах обезпечень: (при дослих): Капітал обезпечений виплачує ся за життя обезпеченого до его рук в 20—30 літах, а на припадок коли будь наступившої его смерті, зараз до рук, кому належить; 2) (при дітях) Сталий обезпечений капітал виплачує ся в місяць по скінченні 24. році життя, коли дитина сего віку доживе. На припадок смерті дитини звертають ся обезпечуючому всі виплачені премії. Обезпечення починає ся від 1-ого дня по скінченні першим місяцем життя дитини.

Сї заявленія як найскоріше нам пожадані, бо маємо з них приготувати матеріал під найближні загальні збори нашого Товариства: Закомарска Правда. Просимо сї заявленія прислати під адресою підписаного голови Товариства: Закомаре, пошта Ожидів. Рада Товариства „Закомарска Правда.“ Закомаре дня 18. мая 1896. *Данило Тимчикивич*, духовний Закомаря, голова. *Антон Шумицький*, радний, *Яцько Ісєків* секретар.

† **Юлій Сімон.** В Парижі помер в понеділок в 82-ім році життя Юлій Сімон. З фаху він був професором філософії, а коли не хотів присягнути Людовикові Наполеонові на вірність, усе-нено его з катедри. 1848 р. вибрано его до парламенту, де показав ся уміркованим республіканцем. Окрім того він дуже ревню займав ся наукою і відбував також наукові подорожі в заграници. По упадку Наполеона III. він став членом народного правительства, а опісля міністром просвіти за президентури Тієра. 1876 став президентом міністрів і міністром внутрішніх справ, але на тім становищі удержав ся лише один рік. 1890 р. був відпоручником Франції на міжнародній конференції робітничій, котру скликав цісар Вільгельм до Берліна. Цісар Вільгельм підніс великі заслуги Сімона в листі до президента Франції Фора і вислав на похорони надзвичайного посла. По Сімоні остало багато писаних творів.

Головний виділ тов. „Просвіта“ у Львові оголошує конкурс на стипендійну заповому з фонду імені Тараса Шевченка на 1896/7 рік в квоті 100 зр. О сю заповому стипендійну можуть убігати ся передовсім убогі талановиті літерати і артисти руської народности, як також убога талановита молодіж руської народности, що по скінченню шкіл висних віддає ся спеціальним студіям науковим. Сю заповому стипендійну буде надавати головний виділ товар. „Просвіта“ у Львові і виплачувати в двох піврічних ратах по 50 зр. Подання о наданні отсеї заповомі стипендійної належить вносити до Головного виділу тов. „Просвіта“ у Львові найдалше до дня 30-го червня с. р.

Тов. сьв. Петра у Львові, котре має на цілі підирати будову руських церков, відбуде свої перші загальні збори дня 14-го с. м., бо галицьке намісництво вже затвердило статуту.

Міска поліція в Чернівцях не раз робить дещо на власну руку. Так пр. в посліднім часі стало ся в справі між нотарем др. Ісєческулом а фарбарем Чернявським. Ті два панове мають побіч себе ґрунт при ул. палати краєвої. Др. Ісєческул вибудовав собі на тім ґрунті хату з

їм серцю місця: я не любила ані его ані нікого другого.

Вечером попросили до чаю. Напротив мене остала ся одна склинка і одно крісло порожнє.

„Де Василь, Зоню?“ спитала панна Марія. „А бо-ж я знаю? Мабуть нині в своїй комнаті.“

„Що се він пише та пише?“ „Не знаєте, що? Він переводить щось, як казав, із скуки.“

„Так іди, Зонечко, і приклич его, а то чай вихолоне зовсім.“

Зоня пішла, а ми обі наче поніміли. Она обняла рукою его склинку, чи горяча, а мені не було до розмови. Впрочім се було дивно. Тепер, коли я знала, що певно побачу ся з ним за кілька хвилю, стала я нараз цілком спокійна, і сей спокій був аж ледоватий. Так сиділи ми, доки не явив ся він. Перша увійшла Зоня, а за нею він. Змів ся, але, як здавало ся на перший позір, не дуже. Не знаю, чи Зоня нарочно не сказала ему, що я була в гостях, чи може вид мій був такий відражаючий, що углядівши мене мов налякав ся; — але привітав ся ласкаво, навіть усміхнув ся якимсь сумним вимущенням усміхом. Описля заняв місце против мене і схиливши голову мішав махінально чай.

При світлі, що падало ясно з висячої лампи, побачила я его ліпше. Він був марний і блідий, а в сій хвилі, о скільки я его розуміла, зворушений. Его високе чоло з імпертінентною (як Зоня казала) морщиною „пихи“ між бровами, видало ся мені в сій хвилі наче мармурове,

вікнами на ґрунт Чернявського. Коли сей не хотів на таке пристати і поставив на власнім ґрунті заслону, поліціянт казав звалити заслону, а навіть видобув шаблю і грозив Чернявському побитим. Заінтерпеловано в сій справі два рази магістрат, а сей толкував ся, що поліція не має жадного наказу. Аж по великих трудах і прикростах удало ся привернути Чернявському его добре право. Заходить питане: хто дав міській поліції наказ, мішати ся в ту цілком приватну справу?

По византийськи. Сотки разів мали ми вже прикру нагоду, напаятнувати негідне серіозної праси поступоване органів буковинських румунізаторів. Особливо визначає ся напастями на всіх честних людей німецький орган бар. Мустаци, Buk. Post. Напала на пр. недавно тому на бар. Фірта і закидувала ему сироневірене публичних гроший. Бар. Фірт заскаржив редактора В. Post, Штекля, жиди, до суду, але сей перед самим процесом перепросив обидженого і видрукував у своїй Pest заявлене, що „жадує“ свого кроку. Так дїе ся оно у тих панів: клеветуть перше безсовістно та без сорому, а приперті до стїни опісля відкликують, „жадують свого кроку“. Але вовка все тягне до ліса; так і в сїм випадку. Перед тим „жадував“ редактор Штекль свого кроку, а в послїднім числі знов нападає на те товариство, в котрім бар. Фірт є головою! І можна серед таких обставин брати ту газету поважно? Справді, в нїй можна стрїнути ся не раз з чисто божевільними видумками.

Президія ц. к. висшого суду краюого у Львові оповіщує, що після розпорядження міністерства судівництва розв'язане гал. табулі краюї і міської у Львові наступить з днем 31-го серпня 1896, а ново утворений ц. к. уряд книг ґрунтових при ц. к. суді краєвим у Львові зачне урядувати дня 1-го вересня 1896.

Телеграми „Буковини“.

З дня 11-го червня 1896 року.

Відень. Neue freie Presse довідує ся з компетентного жерела, що міністерство заграничних

справ одержало перед кількома днями довірочну відомість, що російський цар наміряє з кінцем серпня або з початком вересня приїхати до Відня. Чи також цариця має приїхати, коли і на як довго взагалі цар хоче приїхати, не подано. В двірських кругах здогадують ся, що цар побуде у Відні три або чотири дні. На той час пригтовляють ся великі торжества.

Мадрид. Заморські пароходи Альфонс XIII. і Марія Христина передано правительству у зброєні до війни.

Барсельона. Арештовано одного анархиста. Кількох анархистів винищено із слідчої в'язниці; задержано лише 50, між ними Пікета, котрий хотів з бомбою виїхати з Іспанії. Один з ранених помер. Королева-регентка післала 1000 на-сетає для родин нещасливих жертв.

Приватна клініка хірургічна

(Приватна лічниця операційна)

Д-РА СТ. КВЯТКОВСКОГО

емерит. оператора ц. к. хірург. клініки університетської
Вільрота-Гуссенбаєра у Відні
находить ся

в Чернівцях, уліця Мецгера ч. 25.

В справі приймає хорих і інших інформацій
треба удавати ся до управителя приватної клініки **Д-ра Квятковского** в Чернівцях, уліця ратушева (дїм Вішоф-фера). (10—100)

Повідомленє. Маю честь повідомити, що дирекція товариства *Дністер* у Львові іменовала мене своїм агентом на Чернівці (повіт судовий) і окрестність. В справах обезпечень від огню будинків мешкальних і господарських, церков з урядженем, знарядів домашніх і господарських (во-зів, плугів і т. п.), худоби, збіжжя в солоні і в зерні — подаю кождому потрібні поясненя. — *Корнеліо Салабак*, агент „Дністра“ в Чернівцях, уліця Пумнула ч. 25.

Для школярів!

Товариство „Просвіта“ при зближаючих ся іспитах в школах народних подає до відомости Сьвітл. Рад Шкільних, Впов. євєячеників, катихитів, учителїв і родичів, що книжки накладу товариства, призволені кр. Радою шкільною на премїю для учеників, красно оправлені з позолоченими берегами, можна купити в **канцелярії товариства у Львові в ринку ч. 10**, по єлїдуючїй ціні:

Розскази про сили природи 20 кр., Оповідання о житю єв. Бориса і Гліба 20 кр., Повістки для дїтей 27 кр., Сестра 15 кр., Байки 22 кр., Історія Руєи ч. I. 25 кр., Історія Руєи ч. II. 23 кр., Лен і конопля 24 кр., Рогата худоба 45 кр., Про живоплоти і лієи 20 кр., Венямин Франклін 16 кр., На досвідках 22 кр., Серед ледоного моря 25 кр., Жите єв. великомученика і лікаря Пантелеймона 20 кр., Дрібна птиця господарська, а великі гроші 20 кр., Відкрите Америки 22 кр., Звіріята шкідні і пожиточні 42 кр., Перекотиполе, повістка, 18 кр., Кирило і Методій 22 кр.

Молитвенник народний (в звичайній оправі) 20 кр., в лучшій оправі: а) хребет полотняний і золочений хрест з переду 25 кр., б) ціла оправа полотняна, береги золочені і золочений хрест з переду 35 кр.

Молитвенник народний великий по ціні 90 кр., 1-10, 1-30, 1-60, 1-80 ар.

В рускім товаристві педагогічнїм, уліця академічна ч. 8. у Львові, можна також дістати на премїю для учеників єлїдуючі видання:

Образкові видання. Звіринець 10 кр., Гостинець 10 кр., Забавки 10 кр., Менажерія 10 кр., Робінзон 40 кр., Квіточка 20 кр., Віночок 20 кр., Кобзар Тараса Шевченка 20 кр., Гете-Франко: Ліє Микита 50 кр., Мірон: Пригоди Дон Кіхота 40 кр.

Видання без образків. Читанка ч. I, II, III, IV. оправні 20 кр., без опр. 10 кр., Вязанка желань 10 кр., Хемія Роское 40 кр., Учителї на р. 1890, 1891, 1892, 1893, 1894 по 2 ар., Давінок на р. 1890, 1891, 1892, 1893, 1894 по 4 ар., Ів. Левіцький: Поназієв. Рїдвинї єсени 10 кр., Вол. Шухевича: Записки школяря 20 кр., О. Нижанковський: Батько і мати, двослїв для дїтей з фортепяном, 10 кр., Леонїда Глібова: Байки 5 кр., В. Чайченка: Олєся; Кома; Грицько по 5 кр., Дума про княгиню Кобзаря 5 кр., Дїпирової Чайки: Казка про єонце та его єина; Писанка по 5 кр., М. Лієенко: Тече вода з-під явора. Двослїв з фортепяном. 10 кр., Мапа єтнографічна Руєи-України 20 кр., Гордїєнко: Картагїнці і Римляни 20 кр., Юлій Верне: Подорож довкола землї 60 кр., Барановський: Приписи до ієспитів 20 кр., Молитвенник народний, в полотно оправлений, 20 кр., д-ра Л. Кельєра: Коротка ієсторія педагогїї 60 кр.

Всякі замовленя висилають ся скоро і точно.

Рух поїздів залізничих

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-європейского годинника.

Приходять	П о ї з д и								Відходять	П о ї з д и															
	поспішні		особові		мішані					поспішні		особові		мішані											
до Чернівців													з Чернівців												
З Відня, Кракова, Львова, Станіславава, Коломиї і Снятина	1128	.	.	657	1028	550				347	.	.	941	1029	538										
З Букарешту, Яє, Сучави, Глібоки	329	.	.	912	1000	523				1203	.	.	717	1048	616										
З Новоселиць, Садагури	.	.	.	.	.	.	1113	950			.	.	.	.	.	.	430	621							
до Львова													зі Львова												
З Відня, Кракова	130	510		655	930	955					250	1100	440	955	645										
З Букарешту, Сучави, Чернівців, Станіславава	955	.	.	613	728	201					211	600	.	930	1045										
З Підволочиск	230	1005	.	805	510	.					225	614	.	948	1112										
З „ на Підзамче	218	950	.	742	445	.				610	.	.	1025	245	1015										
Зі Стрия	.	.	.	1210	8	150				.	.	.	522	935	722										
З Белзця	.	.	.	800	545	.				.	.	.	915	705											
Зі Скольного і Стрия	.	.	.	1010	.	.				.	.	.	.	.	305										
З Відня, Кракова (т. зв. блискавичний потяг)	.	.	845	.	.	.				840	.	.	.	.	.	.									

Підчеркнені числа означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-європейський час ріжнить ся від львівського о 36 мінут, а від черновецького о 44 мінут; коли на залїзниці є 12 год., то на львівськїм годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецькїм 12 год. 44 мінут.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.

За редакцію відповідає **Осип Маковей.**

